

Obsah

Úvodem	7
I. O ÚLOZE GRAMATIKY PŘI VYUČOVÁNÍ CIZÍM JAZYKŮM	11
1. K pojmu mluvnice	11
2. Stručný historický přehled pojetí gramatiky při vyučování cizím jazykům	12
3. Závěry o úloze gramatiky při cizojazyčném vyučování	22
II. K LINGVISTICKÝM ZÁKLADŮM METODIKY RUSKÉ MLUVNICE	25
1. K významu jazykovédy pro metodiku ruského jazyka	25
2. Substantiva a jejich místo v jazyce	26
3. K charakteristice gramatických kategoríí ruských substantiv v porovnání s češtinou	27
4. Skloňování substantiv v ruštině a v češtině	37
5. Větné struktury	42
6. Syntagmatika	44
III. K PSYCHOLOGICKÝM ZÁKLADŮM METODIKY RUSKÉ MLUVNICE	51
1. O významu psychologie pro metodiku cizích jazyků	51
2. K povšechné charakteristice psychologických procesů užívání a osvojování gramatiky cizího jazyka	52
2.1 Užívání mluvnických jevů v procesu komunikace	52
2.2 Osvojování gramatických jevů cizího jazyka	55
3. O psychologickém přístupu žáků k osvojování učiva z oblasti skloňování ruských substantiv	58
4. Obtížnost ruských substantiv pro české žáky	62
4.1 Typy skloňování a pády	63
4.2 Rod a číslo	69
4.3 Syntagmatika	71
5. Příčiny chyb v ruských substantivech	72
5.1 O interferenci při osvojování cizího jazyka	72
5.2 Výzkum interference v oblasti substantiv	74
5.3 Faktory ovlivňující intenzitu interference	79
IV. O VÝBĚRU A USPOŘÁDÁNÍ GRAMATICKÉHO UČIVA	85
1. K celkovému pojetí výběru gramatického učiva	86
2. Poznámky k výběru učiva z oblasti ruských substantiv pro českou základní školu	91
3. K problematice uspořádání gramatického učiva z hlediska vědeckosti a přiměřenosti školní mluvnice	97

4. Uspořádání učiva z hlediska vzájemných vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou mluvnických tvarů	100
5. K vytváření dynamické soustavy gramatického učiva na základní škole	103
V. O METODÁCH VYUČOVÁNÍ RUSKÉ MLUVNICI V ČESKÉ ZÁKLADNÍ ŠKOLE	109
1. Charakteristika dlouhodobého procesu osvojování ruského gramatického učiva	110
2. Systém metod vyučování ruské mluvnici v české základní škole	117
2.1 Lexikální nácvik gramatických jevů	119
2.2 Nácvík gramatických jevů s dílčím zobecňováním	123
2.3 Nácvík gramatiky s využitím pravidel a paradigmát	129
2.31 Induktivní fáze	130
2.32 Deduktivní fáze	132
2.33 Opakovací fáze	134
Ruský souhrn	137
Literatura	141
Seznam zkrátek	153
Seznam excerptovaných textů	155